

บทที่ 1

บทนำ

อินโฟกราฟิก หรือ infographics เป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย โดยเมื่อมหาอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมามีการอธิบายให้ประชาชนเข้าใจข้อมูลเรื่องน้ำโดยใช้รูปแบบอินโฟกราฟิก ในหลายชุมชนก่อให้เกิดความเข้าใจต่อสถานการณ์น้ำท่วมตียิ่งขึ้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าถ้านำมาใช้กับเกษตรกรจะมีความเข้าใจมากขึ้นแค่ไหน และจะนำไปสู่การรับข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นของเกษตรกรหรือไม่ การวิจัยนี้จึงเป็นการดำเนินการเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการสื่อสารกับเกษตรกร พื้นที่ที่ทำการวิจัยเป็นพื้นที่ตำบลห้วยห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากร 4,263 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,448 หลังคาเรือน โดยมีอาชีพหลักเป็นอาชีพเกษตรกรได้แก่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ทำประมง (ไทยตำบล, 2543) เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลใช้ระยะเวลาเดินทาง 301 กิโลเมตร แต่พื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีพื้นฐานที่มาของคนในพื้นที่อันแตกต่างหลากหลาย มีทั้งคนชาติพันธุ์กะเหรี่ยง คนพลัดถิ่นหนีภัยสงครามจากประเทศเพื่อนบ้าน ชาวบ้านที่ถูกเคลื่อนย้ายจากพื้นที่น้ำท่วมเขื่อนเขาแหลม รวมทั้งผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรจากกรุงเทพและเมือง(ไสพส, 2550) จึงเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจจะดำเนินการวิจัยมากยิ่งขึ้น

1. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อทราบความคิดเห็นของเกษตรกรในตำบลห้วยเขย่งที่มีต่ออินโฟกราฟิกเกษตรกรตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

2. ขอบเขตของโครงการวิจัย

ทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรในตำบลห้วยเขย่งที่มีต่ออินโฟกราฟิก โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย

เมื่องานวิจัยเสร็จสิ้นจะทราบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิก ที่สามารถใช้เป็นทางเลือกในการสื่อสารกับเกษตรกรได้ และความรู้ที่ได้จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนในหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตรได้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลและสารสนเทศ

1.1 ความหมายข้อมูล (Data)

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของข้อมูลไว้หลายท่าน ดังนี้

สุชาติ กิระนันท์ (2541) อธิบายถึงข้อมูลไว้ว่าเป็นข้อความ หรือตัวเลขที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สภาพการณ์หรือสิ่งที่ปรากฏขึ้น ข้อมูลจะมีสภาพความเป็นข้อมูลอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะมีการนำไปใช้หรือไม่

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2544) กล่าวว่าข้อมูล คือข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันที่อาจเป็น ตัวเลข ตัวอักษร ข้อความ ภาพ หรือเสียงก็ได้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2545) กล่าวถึงข้อมูลว่า หมายถึง ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือ ข้อมูลดิบที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ยังไม่มีความหมายในการนำไปใช้งาน

สัลยุทธ์ สว่างวรรณ (2546) ได้อธิบายว่า ข้อมูลเป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการรวบรวม หรือป้อนเข้าสู่ระบบ ก่อนที่จะถูกนำไปดำเนินการให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจและใช้ประโยชน์ได้

โดยสรุปแล้ว ข้อมูล (Data) คือ ข้อความ หรือตัวเลขที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สภาพการณ์หรือสิ่งที่ปรากฏขึ้น เป็นข้อเท็จจริง เป็นข้อมูลดิบที่ได้รับการรวบรวม หรือป้อนเข้าสู่ระบบ ก่อนที่จะถูกนำไปดำเนินการให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจและใช้ประโยชน์ได้

1.2 ความหมายของสารสนเทศ (Information)

นงลักษณ์ ไม่นายกิจ (2526) กล่าวว่าสารสนเทศ คือ ข้อเท็จจริง ข้อมูล ตลอดจนความรู้ซึ่งได้มีการบันทึกไว้ทั้งในรูปแบบของสิ่งตีพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ วัสดุย่อส่วน เทปโทรทัศน์ เทปแม่เหล็ก เป็นต้น

ชนะ โสภารักษ์ (2540) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ผลที่ได้รับจากการนำข้อมูลมาทำการแปรสภาพ หรือรวบรวมให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

นิภาภรณ์ คำเจริญ (2545) อธิบายถึงสารสนเทศว่า เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลของข้อมูลดิบ (Raw data) ที่เป็น ข้อมูลต่าง ๆ ตัวอักษร ตัวเลข เสียง และภาพที่นำไปใช้

เพราะฉะนั้น โดยสรุปแล้ว สารสนเทศ (Information) คือ ข้อมูลที่ได้ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้ว เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพข้อมูลทั่วไปให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์ หรือมีความเกี่ยวข้องกันเพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ ประกอบด้วยข้อมูลเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ เสียง หรือรูปภาพต่าง ๆ

2. อินโฟกราฟิก

อินโฟกราฟิก หรือ infographics เป็นความรู้ใหม่มีนิยามเชิงวิชาการน้อย จากการสืบค้นข้อมูลใน อินเทอร์เน็ตพอจะมีการให้นิยามความหมายดังนี้

Kajarp (2554) ได้อธิบายว่าอินโฟกราฟิก หรือ infographics คือ การนำเสนอข้อมูล ความรู้ให้ออกมาเป็นรูปภาพลายเส้นกราฟิกที่เข้าใจง่าย การใช้คำเรียกเฉพาะ infographics เนื่องจากมีการใช้ภาพและเทคนิคการผลิตที่หลากหลายประเภท ช่วยในการนำเสนอข้อมูลที่ซับซ้อน และมีการเผยแพร่แจกจ่ายทาง อินเทอร์เน็ต ค้นหาและพบเห็นได้ง่าย ผลิตออกมาสวยงาม น่าสนใจ และสรุปข้อมูลได้ดี เข้าใจง่ายขึ้น โดยในอดีตมีการผลิตสื่อแบบนี้ ออกมานานแล้ว เช่น ผังเส้นทางรถไฟใต้ดินลอนดอน กราฟสถิติแบบต่างๆ ที่พบในหนังสือพิมพ์ต่างประเทศที่นิยมเล่าเรื่องด้วยภาพประกอบ (information design)

Plejung (2554) กล่าวถึง อินโฟกราฟิก ว่าเป็นการนำข้อมูลที่เข้าใจยาก หรือข้อมูลจำนวนมากมา นำเสนอในรูปแบบต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ หรือที่เรียกว่า Creative Way นั่นเอง เป็นการพัฒนาต่อยอดและปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ ให้เข้ากับพฤติกรรมของผู้บริโภคข้อมูลมากขึ้น ทำให้เข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้มากขึ้น ช่วยลดเวลาในการอธิบายเพิ่มเติม ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสาขาอาชีพ ปัจจุบันนิยมใน

การนำมาประยุกต์ใช้ของนักการตลาดที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร

ไต้ ปริญา (2554) กล่าวว่า Infographics หมายถึง การนำเอาข้อมูลหรือความรู้ มาเผยแพร่ให้เข้าใจง่าย ๆ โดยการสร้างเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว และเน้นให้สิ่งที่สร้างออกมา สามารถจะสื่อให้ผู้ชมได้เห็นแล้วเข้าใจเอง โดยไม่จำเป็นต้องให้มีผู้นำเสนอเข้ามาช่วยขยายความเข้าใจอะไรอีก การผลิต Infographics มีองค์ประกอบหลักสามประการได้แก่ เรื่องที่จะเล่า ภาพที่จะแสดง และ เสียงที่จะได้ยิน Infographics จะทำให้บุคคลที่ทำหน้าที่ นำเสนอลดบทบาทลงไป เพราะ Inforgraphics ที่ดีย่อมจะสามารถบอกเล่าเรื่องราวได้ด้วยตัวเอง และ Infographics เป็นการ สื่อสารทางเดียว

สรุปได้ว่าอินโฟกราฟิกเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่น่าไปสู่การนำเสนอข้อมูล ความรู้ โดยใช้เทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าใจข้อมูลที่ยาก ๆ ได้ง่ายขึ้น และการสื่อสารด้วยอินโฟกราฟิกเป็นการ สื่อสารทางเดียว

2.1 ประเภทของอินโฟกราฟิก

อินทิตรา นาควัชระ (2552) กล่าวถึงสามารถแบ่งรูปแบบอินโฟกราฟิกออกเป็นประเภทหลัก ๆ ได้ 4 ประเภท เพื่อให้รู้ถึงหน้าที่ว่าถูกนำไปใช้งานอย่างไร เหมาะสมกับข้อมูลหรืองานประเภทไหน

1) อินโฟกราฟิกสำหรับงานทางสถิติ (Statistical Based Information Graphics) ประกอบด้วย แผนผัง แผนภูมิ กราฟ ตาราง แผนที่ ลำดับรายการ แผนภูมิแท่งแนวตั้ง แผนภูมิแท่งแนวนอน แผนภูมิวงกลม นิยมนำมาใช้สำหรับข้อมูลตัวเลขที่มีจำนวนมาก

2) อินโฟกราฟิกเพื่อบอกการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา (Timeline Based Information Graphics) การใช้กราฟที่มีลักษณะเป็นเส้นเพื่อบอกเหตุการณ์ในแต่ละช่วงเวลา (Timelines) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา นำเสนอโดยเรียงลำดับไปเรื่อย ๆ ทำให้ผู้ชมเข้าใจความเชื่อมโยงกันของข้อมูล

3) อินโฟกราฟิกเพื่อบอกขั้นตอนการทำงาน/กระบวนการทำงาน (Process Based Information Graphics) นิยมใช้สำหรับงานภายในออฟฟิศ หรือโรงงาน การใช้ภาพที่สัมพันธ์กับข้อมูลเป็นการทำให้ขั้นตอนที่มีความเป็นเฉพาะกิจสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4) อินโฟกราฟิกแบบภูมิศาสตร์ (Location or Geography Information Graphics) เป็นรูปแบบอินโฟกราฟิกที่คุ้นเคยกันมาก และมีการใช้งานมากที่สุด เช่น แผนที่ในโรงเรียน แผนที่ในเมืองและประเทศ ประกอบไปด้วย รูปสัญลักษณ์ แผนภาพหรือไดอะแกรม (Diagram) กราฟ ตาราง ลูกศร ภาพ สัญลักษณ์หรือไอคอน (Icon) ที่แสดงหัวข้อหลัก (Bullet)

2.2 ประโยชน์ของอินโฟกราฟิก

อินทิตรา นาควัชระ (2552) กล่าวถึงประโยชน์ของอินโฟกราฟิกไว้ดังนี้

1) ข้อมูลข่าวสารที่ นำเสนอผ่านอินโฟกราฟิกทำให้คนหลาย ๆ ชาติ ต่างเพศ ต่างวัยกัน สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2) เป็นการนำเสนอข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีปริมาณเนื้อหาหมาก มีความเข้าใจได้ยากหรือมีความซับซ้อน หรือข้อมูลที่มีความหลากหลายรูปแบบหลากหลายประเภท ให้อยู่ในรูปแบบกราฟิกที่สร้างความเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และสร้างความน่าสนใจต่อกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

3) ทำให้เกิดการจดจำได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น มากกว่าที่จะแสดงข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของข้อความตัวอักษรอย่างเดียว

4) เพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือทำให้สามารถค้นพบปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้โดยสะดวก

5) เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยทำให้ติดตามเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามวันเวลา ให้มีความชัดเจนขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่าเกษตรกรเมื่อเห็นสื่ออินโฟกราฟิกแล้วจะมีความคิดเห็นอย่างไร อันที่จะนำไปสู่การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

3. ความคิดเห็น

ความคิดเห็นมีการนิยามความหมายหลากหลายกันไป เช่น

อุทัย หิรัญโต (2519) กล่าวว่าความคิดเห็นของคนมีหลายระดับอย่างผิวเผินหรืออย่างลึกซึ้ง สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวเป็นเวลานาน เป็นความคิดทั่วไปไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ส่วนความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลานานเรียกว่า Opinion

อดุล พนาคุปต์ (2530) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองคำถามในเรื่องต่างๆ โดยวินิจฉัยไม่ได้ว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี

บุญมี กลับชุ่ม (2531) สรุปว่า ความคิดเห็น หมายถึง ท่าทีความรู้สึกที่มีต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ ซึ่งมีทั้งในลักษณะส่งเสริม คือ สนใจพอใจ นิยมชมชอบ สนับสนุน และปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ และลักษณะต่อต้าน คือ ขัดแย้ง เบื่อหน่าย ไม่สนใจ ไม่ร่วมมือ หรือไม่ปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงแนวคิดเวลาสั้น ตามความรู้สึกของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และมุมมองของแต่ละบุคคล

Remmer (1954) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1) ความคิดเห็นสุดขั้ว (Extreme opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้

2) ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) เป็นความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

จำเรียง อินทร์ผูก (2536) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1) ภูมิหลังทางสังคม หมายถึงกลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

2) กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาก็จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้อง และครอบครัวที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในลักษณะนั้น ๆ เช่นเดียวกับความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟฟิกจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่การค้นพบในการวิจัยจะสามารถนำไปพัฒนาสื่อนี้ไปใช้ในการพัฒนาตัวเกษตรกรได้ในอนาคต

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกณพ สุวรรณโกสุม (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการออกแบบกราฟิกสารสนเทศปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นและกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้นำไปพัฒนาการออกแบบกราฟิกสารสนเทศปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ภาพอินฟอร์เมชันกราฟิก ขนาด A2 ซึ่งมีความใหญ่เพียงพอต่อการมองเห็นและการรับรู้ในระยะไกล และสามารถดึงความสนใจของกลุ่มคนที่มาใช้พื้นที่ได้อย่างดี

เกวลี ล่อใจ (2555) ได้วิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมการเปิดรับและความคิดเห็นของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรที่มีต่ออินโฟกราฟิก โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งหมด 9 หลักสูตร จำนวน 195 คน การศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57.5 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับกลาง เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นปีมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามหลักสูตรพบว่ากลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.6 มีการเปิดรับสื่อจากอินเทอร์เน็ต มีความถี่ในการใช้อยู่ที่มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน โดยระยะเวลาในการใช้โดยเฉลี่ยน้อยกว่า 1 ชั่วโมง และจะใช้สื่อกันที่บ้าน โดยกลุ่มตัวอย่างจะมีประสบการณ์ต่ออินโฟกราฟิก น้อยกว่า 1 ปี ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่ออินโฟกราฟิกอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามชั้นปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในด้านต่างๆไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามหลักสูตรพบว่ากลุ่มตัวอย่าง แต่ละหลักสูตรมีความคิดเห็นในด้านความพึงพอใจแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นด้านการนำไปใช้และประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การทำกรวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาในเรื่องความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกของเกษตรกรตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน และรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งข้อมูลพบว่ามีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 1,448 หลังคาเรือน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ใช้สูตรของ Taro Yamane ในการคำนวณ (Yamane, 1973) พบว่าจะต้องเก็บตัวอย่างเท่ากับ 314 ตัวอย่าง

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน ขนาดกลุ่มประชากรที่ต้องการ

N แทน ขนาดประชากร

e แทน ระดับของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (Sampling Error)

ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมอยู่ที่ 314 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นโดยอาศัยความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รูปแบบการเกษตร เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นชุดคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลการเปิดรับสื่ออินโฟกราฟิก

ตอนที่ 3 เป็นชุดคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อวัดความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 11 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการนำไปใช้และประโยชน์ และด้านความพึงพอใจ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ในเรื่องข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยจำนวน 314 ชุด ไปเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับคืนด้วยตนเอง โดยได้นำตัวอย่างสื่ออินโฟกราฟิก (ขนาด A3) ให้กลุ่มตัวอย่างได้ดูอย่างละเอียดก่อนเก็บข้อมูล

2. ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2556

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ได้กลับคืนมาทั้งหมด

2) นำแบบสัมภาษณ์ มาดำเนินการประมวลผล ในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา เช่น การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ แล้วจึงนำเสนอในรูปของตาราง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามจะใช้สถิติอื่น ๆ ในการวิเคราะห์ เช่น T-Test และ F-test เป็นต้น

3) เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็น โดยทำการกำหนดช่วงความคิดเห็นของคนออกเป็น 5 ช่วง หรือ 5 มาตราวัด ตามเกณฑ์มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรการประเมินค่า

มาตรการประเมินค่า	คะแนนข้อคำถาม	
เห็นด้วยมากที่สุด	5	เกณฑ์ ในการ แ ป ร ผล
เห็นด้วย	4	
เห็นด้วยปานกลาง	3	
เห็นด้วยน้อย	2	
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	

4.21- 5.00	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
2.61-3.40	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยเห็นน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกของเกษตรกรตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในแบบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interviews schedule) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 314 ชุด และขอเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 314 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ ร้อยละ 58.60 จำนวน 184 คน และร้อยละ 41.40 จำนวน 130 คน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	130	41.40
หญิง	184	58.60
รวม	314	100

อายุ

เมื่อพิจารณาถึงอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีอายุเฉลี่ย 49.61 ± 14.07 ปี โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามอายุมากที่สุด 76 ปี และมีอายุน้อยที่สุด 21 ปี เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าเป็นช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 26.10 จำนวน 82 คน รองลงมาเป็นช่วงอายุ 51-60 ปี และ มากกว่า 61 ปี มีจำนวน

เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 23.90 จำนวน 75 คน ช่วงอายุ 31- 40 ปี ร้อยละ 15.20 จำนวน 48 คน และช่วงอายุ 21-30 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 10.90 จำนวน 34 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21-30 ปี	34	10.90
31-40 ปี	48	15.20
41-50 ปี	82	26.10
51-60 ปี	75	23.90
61 ปี ขึ้นไป	75	23.90
รวม	314	100

ระดับการศึกษา

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.46 จำนวน 171 คน รองลงมาตามลำดับคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 28.34 จำนวน 89 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 6.37 จำนวน 20 คน ระดับปริญญาตรี และระดับอื่น ๆ มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 4.46 จำนวน 14 คน และจบการศึกษานอกระบบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.23 จำนวน 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	171	54.46
มัธยมศึกษาตอนต้น	89	28.34
มัธยมศึกษาตอนปลายอนุปริญญา	20	6.37
ปริญญาตรี	7	2.23
อื่นๆ	14	4.46
รวม	314	100

สถานภาพทางสังคม

เมื่อจำแนกตามสถานภาพทางสังคม ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมในลักษณะไม่มีสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 86.94 จำนวน 273 คน รองลงมาตามลำดับคือ ผู้นำกลุ่ม เช่นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 8.60 จำนวน 27 คน ผู้นำองค์กรการปกครอง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. คิดเป็นร้อยละ 2.23 จำนวน 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้นำองค์กรการปกครอง	7	2.23
ผู้นำกลุ่ม	27	8.60
ไม่มีสถานภาพการเป็นผู้นำ	273	86.94
รวม	314	100

การถือครองที่ดิน

เมื่อจำแนกตามการถือครองที่ดิน พบว่าเกษตรกรในกลุ่มตัวอย่างถือครองที่ดินเฉลี่ย 14.80 ± 20.50 ไร่ โดยมีการถือครองที่ดินมากที่สุด 110 ไร่ และมีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด 0.1 ไร่ ส่วนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เช่าที่ดินเฉลี่ย 12.50 ไร่ โดยมีการเช่าที่ดินมากที่สุด 30 ไร่ และมีการเช่าที่ดินน้อยที่สุด 5 ไร่ เมื่อจำแนกตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 80.57 จำนวน 253 คน รองลงมาตามลำดับคือ เช่าที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 15.29 จำนวน 48 คน และถือครองที่ดินร่วมกับการเช่าที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 2.23 จำนวน 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีที่ดินเป็นของตนเอง	253	80.57
เช่าที่ดิน	48	15.29
ถือครองที่ดินร่วมกับการเช่าที่ดิน	7	2.23
รวม	314	100

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.04 ± 1.55 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 8 คน และมีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน

แรงงานในภาคการเกษตร

เมื่อพิจารณาถึงแรงงานในภาคการเกษตร พบว่ามีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.33 ± 1.17 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรมากที่สุด 5 คน และมีจำนวนน้อยที่สุด 1 คน

กิจกรรมการเกษตร

เมื่อจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร พบว่าส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมทางการเกษตรแบบทำสวน คิดเป็นร้อยละ 61.79 จำนวน 207 คน รองลงมาตามลำดับคือ ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.63 จำนวน 49 คน ปลูกข้าว คิดเป็นร้อยละ 11.04 จำนวน 37 คน เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 7.1 จำนวน 624 คน รับจ้างทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.58 จำนวน 12 คน และ เลี้ยงปลาหรือสัตว์น้ำ คิดเป็นร้อยละ 1.79 จำนวน 6 คน ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกิจกรรมการเกษตร

กิจกรรมการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลูกข้าว	37	11.04
ทำสวน	207	61.79
ทำไร่	49	14.63
เลี้ยงปลาหรือสัตว์น้ำ	6	1.79
เลี้ยงสัตว์	24	7.16
รับจ้างทางการเกษตร	12	3.58
รวม	355	100

รายได้และรายจ่าย

จากการเก็บข้อมูลพบว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้เฉลี่ยจากภาคการเกษตรเฉลี่ย 8906.52 บาท/เดือน และมีรายได้อื่น ๆ เฉลี่ย 5770.00 บาท/เดือน และมีรายจ่ายเฉลี่ย 5923.91 บาท/เดือน

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเปิดรับสื่ออินโฟกราฟิก

การพบเห็นอินโฟกราฟิก

เมื่อพิจารณาจากแหล่งของการเปิดรับอินโฟกราฟิกพบว่า เกษตรกรผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับสื่ออินโฟกราฟิก ร้อยละ 93.46 จำนวน 300 คน รองลงมาเป็น ได้รับสื่ออินโฟกราฟิกจากแผ่นพับ ร้อยละ 4.36 จำนวน 14 คน และได้รับสื่ออินโฟกราฟิกจากโปสเตอร์ ร้อยละ 2.18 จำนวน 7 คน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ตามสื่อที่เปิดรับอินโฟกราฟิก

การเปิดรับอินโฟกราฟิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับอินโฟกราฟิก	300	93.46
แผ่นพับ	14	4.36
โปสเตอร์	7	2.18
รวม	321	100

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิก โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน ดังนี้

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านการนำไปใช้และประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากใน ทุกหัวข้อ และเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมก็พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านการ นำไปใช้และประโยชน์

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1. สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	3.89	0.95	เห็นด้วยมาก
2. เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	4.04	0.73	เห็นด้วยมาก
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	3.67	1.03	เห็นด้วยมาก
รวม	3.87	0.90	เห็นด้วยมาก

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเกือบในทุกหัวข้อ ยกเว้นความสวยงามอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมก็พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูล ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านความพึงพอใจ

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1. ความสวยงาม	4.22	0.76	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ความคล่องตัวหรือความรวดเร็วในการสื่อสาร	3.87	0.86	เห็นด้วยมาก
3. ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ	3.85	0.82	เห็นด้วยมาก
4. ความหลากหลายของเนื้อหา	3.67	0.70	เห็นด้วยมาก
5. ความชัดเจนของข้อมูล	3.78	0.63	เห็นด้วยมาก
6. ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน	4.07	0.71	เห็นด้วยมาก
7. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้มีประสิทธิภาพ	3.54	0.89	เห็นด้วยมาก
8. เป็นสื่อที่ทันสมัย	3.98	0.77	เห็นด้วยมาก
รวม	3.87	0.77	เห็นด้วยมาก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบทางสถิติ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลด้าน เพศ แรงงานในภาคการเกษตร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และรายได้เป็นตัวแปรต้น เพื่อหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่เป็นความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกของเกษตรกร โดยข้อมูลด้าน เพศ และแรงงานในภาคการเกษตรที่แบ่งเป็นแรงงานภาคการเกษตรที่มีไม่เกิน 2 คน

และ 3 คนขึ้นไป ใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ผล ส่วนตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และ รายได้ เลือกใช้การวิเคราะห์ F-test ในการศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้

เพศ

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามเพศ

		t-test for Equality of Means	
		t	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	Equal variances assumed	0.05	0.96
	Equal variances not assumed	0.05	0.96
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	Equal variances assumed	-0.76	0.45
	Equal variances not assumed	-0.77	0.44
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของ เกษตรกรได้	Equal variances assumed	0.43	0.67
	Equal variances not assumed	0.46	0.65
4. ความสวยงาม	Equal variances assumed	-0.52	0.60
	Equal variances not assumed	-0.52	0.61
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการ สื่อสาร	Equal variances assumed	-1.18	0.24
	Equal variances not assumed	-1.16	0.25
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้อง ของข้อมูล	Equal variances assumed	0.38	0.71
	Equal variances not assumed	0.39	0.70
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	Equal variances assumed	0.22	0.83
	Equal variances not assumed	0.22	0.82
8. ความชัดเจนของข้อมูล	Equal variances assumed	0.16	0.87
	Equal variances not assumed	0.16	0.87
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	Equal variances assumed	-0.54	0.59
	Equal variances not assumed	-0.54	0.59
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมาก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	Equal variances assumed	0.04	0.97
	Equal variances not assumed	0.04	0.96
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	Equal variances assumed	-1.38	0.17
	Equal variances not assumed	-1.41	0.16

แรงงานในภาคการเกษตร

จากการวิเคราะห์พบว่า แรงงานภาคการเกษตรที่มีไม่เกิน 2 คน และ 3 คนขึ้นไปมีความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกไม่มีแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามแรงงานภาคการเกษตร

		t-test for Equality of Means	
		t	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	Equal variances assumed	1.47	0.15
	Equal variances not assumed	1.37	0.185
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	Equal variances assumed	1.15	0.26
	Equal variances not assumed	1.06	0.30
3.สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	Equal variances assumed	0.94	0.35
	Equal variances not assumed	1.00	0.32
4. ความสวยงาม	Equal variances assumed	1.81	0.08
	Equal variances not assumed	1.86	0.07
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการสื่อสาร	Equal variances assumed	0.02	0.99
	Equal variances not assumed	0.01	0.99
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล	Equal variances assumed	-0.49	0.63
	Equal variances not assumed	-0.53	0.60
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	Equal variances assumed	1.41	.17
	Equal variances not assumed	1.36	.19
8. ความชัดเจนของข้อมูล	Equal variances assumed	0.87	0.40
	Equal variances not assumed	0.80	0.43
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	Equal variances assumed	1.33	0.19
	Equal variances not assumed	1.29	0.21
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	Equal variances assumed	1.49	0.14
	Equal variances not assumed	1.56	0.13
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	Equal variances assumed	0.68	0.50
	Equal variances not assumed	0.69	0.49

อายุ

จากการวิเคราะห์ F-test พบว่า อายุของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกไม่มีแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามอายุ

	F	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	0.29	0.87
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	1.11	0.37
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	0.81	0.53
4. ความสวยงาม	1.23	0.31
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการสื่อสาร	1.08	0.38
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล	0.41	0.80
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	2.508	0.06
8. ความชัดเจนของข้อมูล	0.89	0.48
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	0.97	0.44
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.16	0.34
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	0.97	0.43

ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ F-test พบว่า ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อ อินโฟกราฟิก ในด้านความหลากหลายของเนื้อหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา

	F	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	0.74	0.60
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	0.65	0.67
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	1.88	0.12
4. ความสวยงาม	0.99	0.43
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการสื่อสาร	0.47	0.82
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล	0.27	0.93
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	3.37	0.01*
8. ความชัดเจนของข้อมูล	2.02	0.10
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	1.38	0.25
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.47	0.79
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	1.44	0.23

สถานภาพทางสังคม

จากการวิเคราะห์ F-test พบว่า สถานภาพทางสังคมมีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก ในด้านความสวยงามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามสถานภาพทางสังคม

	F	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	0.58	0.57
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	2.003	0.15
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	0.519	0.60
4. ความสวยงาม	3.428	0.04*
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการสื่อสาร	2.73	0.08
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล	0.22	0.80
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	1.16	0.32
8. ความชัดเจนของข้อมูล	0.21	0.81
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	1.173	0.32
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.39	0.68
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	2.64	0.08

รายได้

จากการวิเคราะห์ F-test พบว่า รายได้ของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกไม่มีแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกเมื่อจำแนกตามรายได้

	F	Sig.
1.สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้ได้	0.67	0.51
2.เป็นสื่อเพื่อใช้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้	0.51	0.60
3. สามารถนำไปใช้กับการทำงานของเกษตรกรได้	0.56	0.57
4. ความสวยงาม	0.28	0.76
5. ความคล่องตัวหรือรวดเร็วในการสื่อสาร	0.80	0.46
6. ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล	0.17	0.85
7. ความหลากหลายของเนื้อหา	0.69	0.52
8. ความชัดเจนของข้อมูล	0.72	0.49
9. ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	1.04	0.36
10. สามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.38	0.69
11. เป็นสื่อที่ทันสมัย	0.12	0.90

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์พบว่าประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมดังนี้

- 1) เป็นสื่อที่สามารถติดไว้ในพื้นที่ทางการเกษตรได้ เพื่อเกษตรกรจะได้นำมาใช้ประโยชน์ได้ทันที เช่น ติดไว้ตามทุ่งนา
- 2) ขนาดกราฟฟิก ตัวอักษร ควรมีขนาดใหญ่จะได้อ่านได้สะดวก
- 3) ควรใช้ร่วมกับสื่ออื่นๆ เช่น หนังสือเพื่อทำให้เข้าใจดีขึ้น
- 4) เนื้อหาที่น่าสนใจในการผลิตอินโฟกราฟิก คือ เรื่องพันธุ์ข้าว เทคนิควิธีการประกอบอาชีพและอาชีพเสริม

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังนั้นสามารถประมาณการได้ว่าเกษตรกรค่อนข้างมีความสนใจและคิดเห็นว่าจะสามารถใช้ประโยชน์ในการสื่อสารกับตัวเกษตรกรได้ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการเกษตร ขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำเกษตรกรรม แต่มีประเด็นสนใจที่ควรพิจารณาถึง คือ ขนาดของตัวอักษรและภาพต้องมีขนาดใหญ่พอ นอกจากนี้จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าในพื้นที่ได้มีการใช้อินโฟกราฟิกอยู่แล้วในกลุ่มสถานบริการทางสาธารณสุขหรือสถานีอนามัย ดังนั้นการใช้อินโฟกราฟิกทางการเกษตรจึงเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องคัดสรรเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ดังเช่นที่ ปรมะ สตะเวทิน (2534) กล่าวว่า สื่อเฉพาะกิจผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะและมีเป้าหมายหลัก คือผู้รับสารที่จำเพาะ ทำให้ผู้รับสารได้รับสารตรงและถูกต้อง อันจะมีผลส่งต่อการปฏิบัติ และด้วยอินโฟกราฟิกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีโอกาสยอมรับสื่อได้ง่ายขึ้น ดังที่ Medole (1968) ที่กล่าวว่าสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใหม่ และทำให้เผยแพร่นวัตกรรมได้เป็นวงกว้าง

อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสามารถสรุปข้อมูลที่มีปริมาณมากได้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะ อินโฟกราฟิกที่มีความซับซ้อนจะทำให้เกษตรกรยอมรับในสื่อนี้ยากขึ้น สอดคล้องกับ Schramm (1949) กล่าวถึงหลักการที่เลือกรับสื่อว่า ผู้รับสารมักเลือกการรับสารที่ใช้ความพยายามในการรับสาร

น้อยที่สุด หรือสะดวกสบายมากที่สุด และได้รับผลตอบแทนมากที่สุด และ Roger and Shoemaker (1971) กล่าวถึงการยอมรับนวัตกรรมว่าถ้าเป็นเรื่องสลับซับซ้อนก็จะทำให้ยอมรับนวัตกรรมนั้นช้าลง

จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก ในด้านความหลากหลายของเนื้อหา สอดคล้องกับแนวความคิดของ Merrill & Lowenstein (1971) ที่กล่าวว่าแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกรับสื่อนั้นขึ้นกับลักษณะของสื่อ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทักษะ ทักษะ ความคาดหวัง ความกลัว จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรับสื่อที่มีลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละตัว และยังสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ สุนทรเสถียร (2531) ที่ได้กล่าวว่าความคิดเห็นจะเป็นไปในทิศทางใดเป็นผลสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขของกระบวนการเรียนรู้ที่สะสมเพิ่มพูนขึ้น โดยเป็นบูรณาการองค์ความรู้รวมเข้าด้วยกัน หรือมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่สั่งสมกันมา ส่วนประเด็นสถานภาพทางสังคมมีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก

ในด้านความสวยงามแตกต่างกัน เนื่องจากการมีตำแหน่งผู้นำทำให้มีโอกาสในการรับสื่อมากกว่าและพบเห็นสื่อที่มีความหลากหลายกว่าจึงมีผลต่อความคิดเห็น สอดคล้องกับโสภา พิสมัย (2543) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเช่นสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวินิจฉัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิกของเกษตรกรตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งนี้ สามารถสรุปผลดังต่อไปนี้

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 314 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ ร้อยละ 58.60 จำนวน 184 คน และร้อยละ 41.40 จำนวน 130 คน พบว่ามีอายุเฉลี่ย 49.61 ± 14.07 ปี โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามอายุมากที่สุด 76 ปี และมีอายุน้อยที่สุด 21 ปี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.46 จำนวน 171 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมในลักษณะไม่มีสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 86.94 จำนวน 273 คน เมื่อจำแนกตามการถือครองที่ดิน พบว่าเกษตรกรที่กลุ่มตัวอย่างถือครองที่ดินเฉลี่ย 14.80 ± 20.50 ไร่ โดยมีการถือครองที่ดินมากที่สุด 110 ไร่ และมีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด 0.1 ไร่ พบว่ามีจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.04 ± 1.55 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 8 คน และมีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.33 ± 1.17 คน ส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมทางการเกษตรแบบทำสวน คิดเป็นร้อยละ 61.79 จำนวน 207 คน มีรายได้เฉลี่ยจากภาคการเกษตรเฉลี่ย 8906.52 บาท/เดือน และมีรายได้อื่น ๆ เฉลี่ย 5770.00 บาท/เดือน และมีรายจ่ายเฉลี่ย 5923.91 บาท/เดือน

การเปิดรับสื่ออินโฟกราฟิก

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับสื่ออินโฟกราฟิก ร้อยละ 93.46 จำนวน 300 คน ส่วนเกษตรกรได้รับสื่ออินโฟกราฟิกจากแผ่นพับคิดเป็น ร้อยละ 4.36 จำนวน 14 คน และได้รับสื่ออินโฟกราฟิกจากโปสเตอร์ ร้อยละ 2.18 จำนวน 7 คน ตามลำดับ

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิก

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านการนำไปใช้และประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมากในทุกหัวข้อ และเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมก็พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ± 0.90 ส่วนความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่ออินโฟกราฟิกด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมากมีค่าเฉลี่ย 3.87 ± 0.77

การวิเคราะห์เปรียบเทียบทางสถิติ

จากการวิเคราะห์ F-test พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก ในด้านความหลากหลายของเนื้อหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และสถานภาพทางสังคมที่มีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่ออินโฟกราฟิก ในด้านความสวยงามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนเพศ แร่งงานในภาคการเกษตร อายุ และรายได้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการส่งเสริมการใช้อินโฟกราฟิกในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการคิดในลักษณะของการสรุปรวบยอดความรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยผ่อนแรงให้การสื่อความหมายสามารถสื่อสารได้เข้าใจง่ายและถูกต้องในเวลาอันสั้น
2. ควรมีงานวิจัยที่วัดประสิทธิภาพของสื่ออินโฟกราฟิกในการส่งเสริมการเกษตรจริง เพื่อพัฒนารูปแบบสื่ออินโฟกราฟิก ทางภาคการเกษตร

เอกสารอ้างอิง

- เกวลี ล่อใจ. 2555. ความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเปิดรับอินโฟกราฟิกของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. 2544. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : หางหุ้นสวนจำกัด วี. เจ. พรินติ้ง.
- จำเรียง อินทร์ผูก. 2536. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น. วิชาญพรินติ้ง. กรุงเทพฯ.
- ชนะ โสภารักษ์. 2540. ศัพท์ไมโครคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2545. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- ไทยตำบล. 2543. ตำบลห้วยแย่ง. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=710706>[29 ก.ค. 2555]
- ไท่ ปริญา. 2554. Infographics คืออะไร? [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.parinya.net/node/1647>[29 ก.ค. 2555]
- นงลักษณ์ ไม่นายกิจ. 2526. บริการสนเทศระบบออนไลน์. บรรณารักษ์นักเขียน. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาภรณ์ คาเจริญ. 2545. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : เอส.พี.ซี. บุ๊คส์.
- บุญมี กลับชุ่ม. 2531. ความหมายของความคิดเห็น.อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์. กรุงเทพฯ.
- ประมะ สตะเวทิน. 2534. ความหมายของการสื่อสาร . เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1. นนทบุรี: สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531. เจตคติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- สลยุทธ์ สว่างวรรณ. 2546. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

สุชาติ กิระนันท์. 2541. เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ: ข้อมูลในระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภา พิสมัย. 2543. ความคิดเห็นของพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยที่มีต่อการลาออกก่อนเกษียณอายุ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โสฬส ศิริไสย์. 2550. การเข้าถึงความรู้ของชุมชนด้วยกระบวนการสนทนาบทเรียนจากห้วยเขย่ง. รายงานการวิจัยในโครงการ BRT.

อดุล พนาคูปต์. 2530. ความรู้และพฤติกรรมของนักศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดลความหมายของความคิดเห็น. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.

อินทรา นาควัชระ. 2552. การออกแบบเลขศิลป์. วารสารวิชาการศิลปะและการออกแบบ. ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์, คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปกร.

อุทัย หิรัญโต. 2519. พฤติกรรม.ความหมายของความคิดเห็น. โพธิ์สามต้นการพิมพ์. กรุงเทพฯ.

เอกณพ สุวรรณโกสุม. 2554. การพัฒนาการออกแบบกราฟิกสารสนเทศปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

kajarp. 2554. ภาพกราฟฟิกบรรยายข้อมูล หรือ อินโฟกราฟฟิคส์ (infographic) [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:

<http://kajarp.wordpress.com/2011/12/05/infographic/>[29 ก.ค. 2555]

Plejung. 2554. อะไรคือ Infographic ? มีไว้ทำอะไร. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.pleplejung.com/>

2011/12/%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B8%95%E0%B9%8

9%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99-

infographic/[29 ก.ค. 2555]

Remmer, H.H. 1954. Introduction to Opinion and Attitude. New York: Harper and Brothers Publisher Measurement.

Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F. (1971). Communication of innovations: A cross-cultural approach (2nd ed. of Diffusion of innovations). New York: Free Press.

Schramm, W. 1949. Mass communications. Urbana, IL: University of Illinois Press.

Medole, C. A. 1968. A report on Socio-condition in the Study area of Roi-et in Northeast

Thailand. Bangkok: United States Operations Mission to Thailand.

Merrill, C. J. and Lowenstein, L.R. 1971. Psychology for Life Adjustment. Chicago : American Technical.

Yamanae, Taro. 1970. Statistics an Introductory Analysis. Tokyo : John Weatherhill Inc.

ภาคผนวก

ภาพที่ 1 การประชุมก่อนเก็บข้อมูลก่อนการสัมภาษณ์

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เกษตรกรรม

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์เกษตรกรที่บ้าน

ภาพที่ 4 การให้เกษตรกรดูสื่ออินโฟกราฟิกก่อนการสัมภาษณ์

ภาพที่ 5 การให้บันทึกข้อมูล

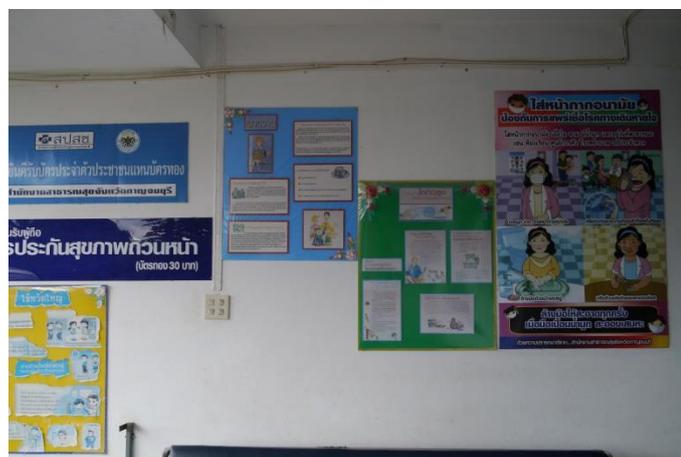
ภาพที่ 6 พื้นที่เกษตรกรรม

ภาพที่ 7 พื้นที่ในการเก็บตัวอย่าง

ภาพที่ 8 พื้นที่ในการเก็บตัวอย่าง หมู่ 8 ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ภาพที่ 9 การใช้สื่อในสถานเือนามัย

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ (ภาษาไทย) นายกนก เลิศพานิช
(ภาษาอังกฤษ) MR. KANOK LERTPANICH

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยงานที่ติดต่อ สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
โทร. 0-23298520

ประวัติการศึกษา

ปีจบการศึกษา	ระดับปริญญา (ตรี โท เอก)	อักษรย่อปริญญา	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบัน	ประเทศ
2536	ปริญญาตรี	วท.บ.	เกษตรศาสตร์	สัตวศาสตร์	สจล.	ไทย
2539	ปริญญาโท	วท.ม.	สัตววิทยา	นิเวศวิทยา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย
2546	ปริญญาเอก	Ph.D.	ชีววิทยา	นิเวศวิทยา	มหาวิทยาลัยมหิดล	ไทย

สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขา :

- การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ
- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาการเกษตร

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย: -

เรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ปวิตตา ดวงจิต และกนก เลิศพานิช. 2554. ความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์

ความหลากหลายทางชีวภาพของเกษตรกร อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.

วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 29 (1): 96-103.

- รินดา ดวงจิม และ กนก เลิศพานิช. 2552. ความรู้และการปฏิบัติตนของเกษตรกรต่อภาวะโลกร้อน หมู่บ้านหนองกระโดนมน ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาการเกษตร 2(1): 52-61.
- อำนาจ หอมจันทร์ และ กนก เลิศพานิช. 2551. การศึกษามูลค่าของป่าในเขตป่าชายเลนอ่าวคู้งกระเบน หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอนำใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาการเกษตร 1(1): 10-20.
- อภิญา เกตุแก้ว และ กนก เลิศพานิช. 2551. การศึกษารูปแบบการจัดการทรัพยากรน้ำของกลุ่มเกษตรกรสวนผลไม้ ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอนำใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาการเกษตร 1(1): 67-75.
- กนก เลิศพานิช. 2551. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด. วารสารอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาการเกษตร 1(2): 16-29.
- ศุภฤกษ์ วิภาคะ และ กนก เลิศพานิช. 2551. ความคิดเห็นของผู้ผลิตพลาสติกหอบบางบ่อต่อสิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์. วารสารอิเล็กทรอนิกส์พัฒนาการเกษตร 1(2): 51-58.

พัฒนาการเกษตร

- อัคนีย์ ส่องแสง และกนก เลิศพานิช. 2556. การทำนายลักษณะของสีดอกกล้วยไม้ว่านเพชรหึง. เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51: สาขาพืช. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ปัทมิตา สถาปนากัทธ์ ปัญญา หมั่นเก็บ และกนก เลิศพานิช. 2554. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอาชีพเพาะเห็ดฟางของเกษตรกร ตำบลตะพง จังหวัดระยอง. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 29 (2): 37-46.
- วรภรณ์ ยิ้มพิทักษ์กุล และ กนก เลิศพานิช. 2550. ระบบการส่งออกปลากัด. วารสารพระจอมเกล้าลาดกระบัง. 15(2): 42-48.
- กนก เลิศพานิช. 2547. การนำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆทางนิเวศวิทยามาใช้กับระบบเกษตรกรรม. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า 22(1): 83-85.

วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

- Varanya, A., Lertpanich, K. and W. Chulalaksananukul. 2013. Distribution and chromosomal variation in the scincid lizard genus *Lygosoma* (Reptilia: Squamata) in Thailand. Natural Science: 5(9) 993-996.
- Lertpanich, K. and V. Aranvalai. 2010. Morphometry of Wild Bubble Nesting Bettas (*Betta spp*) in Thailand. 16th Asian Agricultural Symposium and 1st International Symposium on Agricultural Technology. KMITL: Bangkok.

- Aranvalai, V., Lertpanich, K. and W. Chulalaksananukul. 2009. Karyotype of two skink of genus *Lygosoma* in Thailand. 16th National Genetic Symposium. Thammasart University: Bangkok.
- Lertpanich, K. and Aranyavalai, V. 2007. Species diversity, distribution and habitat characteristic of wild bubble nesting betta (*Betta* spp.) in Thailand. KMITL Science Journal 7(1): 37-42.
- Lertpanich, K. 2007. A study on Mahachai betta an integration of ecological and qualitative research. International Conference on Integration of Science and Technology for Sustainable Development, Bangkok, Thailand 26-27 April 2007, 296-300.
- Lertpanich, K. and Aranyavalai, V. 2005. Biometric comparison among *Leiolepis* spp. (Sauria: Agamidae). King Mongkut's Agricultural Journal 23(2): 48-52.
- Lertpanich, K. and Aranyavalai, V. 2005. Surveying butterfly lizards (*Leiolepis* spp.) distribution in Thailand. King Mongkut's Agricultural Journal 23(1): 36-42
- Aranyavalai, V., Lertpanich, K., Thirakhupt, K., and Chulalaksananukul, W. 2005. Taxonomic re-evaluation of the two subspecies of *Leiolepis belliana* (Hardwicke & Gray, 1827) (Sauria: Agamidae). Fifth World Congress of Herpetology, Stellenbosch, South Africa. 120.
- Lertpanich, K. and Brockelman, W. 2003 Lianas and Environmental Factors in the Mo Singto Biodiversity Research Plot, Khao Yai National Park, Thailand. NHJCU 3(2): 7-17.
- กนก เลิศพานิช และวรัญญา อรัญวาลัย. 2555. การศึกษานิเวศวิทยาของปลาตกกระาะในคลองประเวศบุรีรมย์ เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ. การประชุมใหญ่โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก.
- กนก เลิศพานิช และวรัญญา อรัญวาลัย. 2554. การศึกษาความหลากหลายชนิดของปลาน้ำจืดในเขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ผู้ร่วมวิจัย

1. **ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)** นายเลิศฤทธิ ทรัพย์เฉลิม
(ภาษาอังกฤษ) Mr. Lertrit Subchalerms
2. **เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน** 3100603202032
3. **หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก**
หลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง แขวง/เขต ลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
โทรศัพท์/ โทรสาร : 02-329 – 8520
e-mail : ikullert@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา

ระดับ						
ปีที่จบ การศึกษา	ปริญญา (ตรี โท เอก)	อักษรย่อ ปริญญา	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบัน	ประเทศ
2548	ปริญญาตรี	วท.บ.	พัฒนาการ เกษตร	พัฒนาการ เกษตร	สจล.	ไทย
2553	ปริญญาโท	วท.ม.	พัฒนาการ เกษตร	พัฒนาการ เกษตร	สจล.	ไทย

5. ประสบการณ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
งานวิจัย

- กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร
กรณีศึกษาบ้านบ่อหิน ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง